

Žlutá zimnice

Výskyt: v některých tropických a subtropických oblastech Afriky a Střední a Jižní Ameriky; onemocnění se vyskytuje v několika formách.

U formy městské (urbánní) virus koluje pouze mezi lidmi a je přenášen zejména komáry rodu *Aedes aegypti*.

Džunglová (sylvatická) forma žluté zimnice se vyskytuje v přírodních ohniscích nákazy mezi opicemi a virus přenáší zejména komáři rodu *Haemagogus*.

Forma střední, přechodná (savanová) se vyskytuje pouze v Africe. K přenosu viru dochází prostřednictvím komárů, kteří sají na opicích nebo primátech a následně na lidech, kteří pracující na hranici džungle nebo pralesa.

Příznaky a symptomy: Onemocnění může probíhat ve dvou stadiích. První začíná horečkou, únavou, slabostí, bolestmi v zádech. Na tvářích se objevuje zarudnutí, spojivky jsou překrvené, jazyk na okrajích červený (červené stadium). Může se objevit zvracení, bolesti břicha, průjem nebo poruchy srdečního rytmu. U těžších průběhů onemocnění horečka kolem 5. dne klesá, několik hodin až dnů má pacient pocit zlepšení zdravotního stavu. Poté dojde znovu k vzestupu horečky a v důsledku poškození jater se objeví žloutenka (žluté stadium), současně může dojít k poškození ledvin a krvácení do kůže a sliznic (hemoragická horečka). Asi polovina nemocných umírá. Horší průběh bývá u osob nově přichozích do rizikové oblasti.

Inkubační doba: obvykle trvá 3 - 6 dní

Původce: virus žluté zimnice (rod *Flavivirus*)

Zdroj: Virus je přenášen na lidi, opice nebo primáty poštipáním infikovanými komáry rodu *Aedes* nebo *Haemagogus*. Virus na člověka přenáší pouze samičky komárů. Komáři se infikují sáním na infikovaných lidech, opicích nebo primátech. U městského typu onemocnění virus koluje mezi člověkem a komárem *Aedes aegypti*; u džunglového typu onemocnění jsou zdrojem nákazy různí obratlovci, např. opice v pralesi, a virus přenáší komáři různých druhů.

Přenos: komáry různých druhů

Období nakažlivosti, vnímavost, imunita: není stanoveno, mezilidský přenos není znám. Virus lze v krvi nemocné osoby nalézt po dobu 3 až 6 dní od začátku onemocnění. Krev nemocného je infekční pro komáry krátce před nástupem horečky a v průběhu prvních 3 až 6 dní onemocnění. K nákaze od nemocného může dojít prostřednictvím krve (poranění jehlou od akutně nemocného, práce v laboratoři s krví akutně nemocného), vnímavost k nákaze je všeobecná. Po očkování nebo po prodělaném onemocnění přetrvává celoživotní imunita.

Prevence, očkování

Očkování se provádí živou očkovací látkou, jedna dávka poskytuje celoživotní ochranu.

Očkovat lze děti od 9 měsíců věku, u osob starších 60 let byly popsány neurotoxické účinky vakcíny, proto je nutné očkování u starších 60 let zvážit individuálně.

Očkování proti žluté zimnici je povinné při cestách do zemí, kde se žlutá zimnice vyskytuje. Vyžadováno je i v případě cest do některých zemí v Asii, kdy cestovatel stráví určitý čas např. v tranzitu na letišti v zemi výskytu žluté zimnice. Toto opatření má zabránit zavlečení viru žluté zimnice do Asie, kde se žlutá zimnice nevyskytuje, ale jsou zde komáři schopní virus přenášet.

O očkování proti žluté zimnici musí být proveden záznam v mezinárodním očkovacím průkazu. Při příletu do zemí s výskytem žluté zimnice je povinnost tento doklad předložit. Očkování se v ČR provádí v Očkovacích centrech a Centrech cestovní medicíny, jejich seznam je uveden na stránkách Ministerstva zdravotnictví.

